

VARAM: pašvaldības ir efektīvs viduspunkts aprites ekonomikas dalībnieku sadarbībai

Publicēts: 07.06.2023.

[Preses relīze](#)

[Valsts vides dienests](#)

[Vides aizsardzība](#)

Šodien, 6.jūnijā, norisinājās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) un Valsts vides dienesta (VVD) organizēta konference “Pāreja uz aprites ekonomiku - sabiedrības iespēju palielināšanā”.

Pasaules vides dienas izskaņā, dažāda līmeņa aprites ekonomikas dalībnieki un veicinātāji diskutēja par to, kādas ir dažādu mērķgrupu esošās un potenciālās kompetences aprites ekonomikas iedzīvināšanā, ņemot vērā, ka aprites ekonomika ir ilgtspējās, izaugsmes un konkurētspējas dzinulis kā valsts, tā uzņēmuma un indivīda līmenī. Konferencē gaitā dalībnieki sprieda par pašvaldību lomu un nepieciešamajiem instrumentiem aprites ekonomikas iedzīvināšanai kopumā.

Atklājot konferenci, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Māris Sprindžuks uzsvēra, ka aprites ekonomikai ir būtiska loma valsts un sabiedrības attīstībai un par tās principu ieviešanu mums kā sabiedrībai ir jādodomā jau šodien – jo ātrāk, jo labāk. Zaļās vienošanās ietvaros ir sācies jauns izpratnes laiks, kas ļauj uzlūkot pieejamos resursus ar jaunu skatu. Sabiedrība, attīstot apritīgumu, būs tikai ieguvēja.

Raksturojot šī brīža situāciju, VARAM valsts sekretāra vietnieks vides aizsardzības jautājumos Andris Ķēniņš atzina, ka ministrijas mērķis ir izveidot rīcīpolitikas ietvaru tādas darbības vides nodrošināšanā, kas veicinātu valsts pāreju uz aprites ekonomiku, vienlaikus sniedzot pienesumu Eiropas zaļās vienošanās īstenošanā un globālo ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Jau šobrīd pašvaldību rokās ir pieejami vairāki instrumenti un metodes aprites ekonomikas principu ieviešanā. Starp tiem ir attīstības plānošanas dokumenti, piemēram, pašvaldības teritorijas attīstības plāns, komunikāciju tīkla un transporta savienojumu

plāni, arī teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi. Būtisks instruments ir Zaļais publiskais iepirkums ne tikai obligāti piemērojamajiem objektiem. Tāpat pašvaldībām ir iespējams atbalstīt uzņēmējdarbības pielāgošanu aprites ekonomikas principiem, piesaistot Eiropas struktūrfondu līdzekļus. Būtisks aspekts pārejā uz aprites ekonomiku ir iedzīvotāju informēšana un kolektīvās apziņas veicināšana. Tāpat aprites ekonomikas principi būtu pielietojami pašvaldību un citu organizāciju ikdienas darbībā – atbildīgs resursu patēriņš, viedo tehnoloģiju izmantošana, procesu digitalizācija, atkritumu šķirošana.

“Nenoliedzami, pāreja uz aprites ekonomiku pašvaldībām sniedz vairākus ieguvumus – kā ekonomiskos, tā vides un sociālos ieguvumus,” sacīja A. Ķēniņš.

Konferences laikā klātesošos iepazīstināja arī ar brīvprātīgiem uzņēmumiem pieejamiem vides pārvaldības instrumentiem aprites ekonomikas attīstībai. Starp tiem ir Eiropas Vides vadības un audita sistēma (EMAS), integrējot vides aizsardzības jautājumus visās uzņēmuma darbības nozarēs un nodrošinot preventīvu ar vides aizsardzību saistītu problēmu risināšanu. Tāpat ir pieejams Eiropas Savienības ekomarķējums, kas ir daļa no ES vienotās politikas ilgtspējīga patēriņa un ražošanas jomā. Tā prasības attiecas uz produktu radītās ietekmes uz vidi svarīgākajiem aspektiem visā aprites ciklā ar mērķi samazināt patēriņa un ražošanas negatīvo ietekmi uz vidi, veselību, klimatu un dabas resursiem.

Konferences dalībnieki, cenšoties rast atbildes uz jautājumu par to, kā motivēt pašvaldības, uzņēmējus un iedzīvotājus, diskutēja par dažādiem motivēšanas instrumentiem – kā pozitīvajiem piemēriem, tā arī finansiāliem līdzekļiem. Vienlaikus tika uzsvērts, ka dažādi motivēšanas instrumenti jau ir pieejami- piemēram, Ražotāju atbildības sistēma. Tas ir pasākumu kopums, kuru īstenojot, preces ražotājam ir finansiāla vai finansiāla un organizatoriska atbildība par savas tirgū laistās preces un iepakojuma atkritumu efektīvu apsaimniekošanu, vienlaikus tās dalībniekiem piemērojot dabas resursu nodokļa atbrīvojumu. Tādējādi ražotāju līdzekļi tiek tērēti atkritumu savākšanai, uzglabāšanai, pārstrādei un reģenerācijai, apsaimniekošanas infrastruktūras uzturēšanai, kā arī komunikācijas un izglītošanas pasākumos. Konferences dalībnieki bija vienisprāt, ka atslēga panākumiem ir apziņas maina, un ar to būtu jāsāk ikvienam, neatkarīgi no pārstāvētā līmeņa. Vides apziņa ir galvenais dzinējspēks.

Konferences ierakstu iespējams noskatīties *Youtube* vietnē [šeit](#).

Sabiedrisko attiecību

Autors: nodaļa

<https://www.varam.gov.lv/lv/jaunums/varam-pasvaldibas-ir-efektivs-viduspunkts-aprites-ekonomikas-dalibnieku-sadarbibai>